

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

24. november 2014

Høringsuttalelse til Rieppi vindkraftverk i Storfjord kommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at NVE har mottatt søknad fra Troms Kraft Produksjon AS om å bygge Rieppi vindkraftverk i Storfjord kommune. FNF Troms ønsker herved å komme med innspill i saken.

Konklusjon

FNF Troms minner om det store presset på arealene i fylket grunnet kraftindustrien. Nord-Norge under ett har kraftoverskudd og energieffektivisering bør prioriteres sterkere. Den felles norsk-svenske elsertifikat-avtalen er oppnådd og en overordnet klimaplan for Troms bør foreligge. Verdien for landskap og friluftsliv i øvre delene av Skibotndalen er meget store, og en eventuell utbygging av Rieppi vindkraftverk vil føre til store negative konsekvenser. Dette blir underkommunisert i de gamle konsekvensutredningene. Tiltaket vil også påvirke reindrift, reiseliv og fugl negativt. En utredning av samlet belastning er fraværende, noe som er alvorlig og strider mot naturmangfoldloven, særlig i Storfjord som allerede er sterkt preget av kraftutbygging. Eventuell verdiskaping i kommunen er usikker, og arbeidsplasser og inntekt over tid ser ut til å være begrenset. FNF Troms henstiller på grunnlag av overnevnte at konsesjon ikke gis, da allmenne interesser veier tyngre enn de samfunnsmessige i denne saken.

GENERELLE MERKNADER

FNF Troms er kjent med at NVE hovedsakelig ønsker innspill direkte til saken. Da også andre kan ha interesse av å lese uttalelsen, samt at en må se Rieppi vindkraftverk i et større perspektiv, tar vi oss den frihet å belyse noen generelle merknader før vi går spesifikt inn på vindkraftverket.

Stort press på arealene grunnet kraftindustrien

FNF Troms ønsker først å påpeke det store presset på arealene i fylket, særlig grunnet kraftsektoren. Småkraftverk utgjør det største antallet av inngrep, men også kraftlinjer og vindkraftverk fører til beslag på store areal. Per i dag ligger over 60 småkraftsøknader i Troms inne hos NVE. Av tidligere vannkraftsaker i fylket er 86 gitt konsesjon, kun 17 er avslått. Hva gjelder vindkraftverk er 4 gitt konsesjon og ingen avslått. FNF Troms registrer det store antallet utbyggingssaker med bekymring da vi ser at viktige natur- og friluftsverdier ofte blir skadelidende. Dagens situasjon er i stor grad preget av en planløs utbygging hvor landskap, biologisk mangfold, naturkvaliteter, folkehelse og opplevelseskvaliteter forringes. Tempoet er også av en karakter som utfordrer reelle og gode medvirkningsprosesser, samt går ut over kunnskapsgrunnlaget. Vi ønsker likevel å trekke fram det positive i at NVE i større grad har begynt å trekke fram friluftslivs- og

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

landskapsverdier som hovedargumentasjon i enkelte avslag for vannkraftverk i fylket. Vi håper at nettopp landskap, natur og friluftsliv tillegges ytterligere vekt i saksbehandlingen framover.

Behovet for kraft

Både Norge og Nord-Norge har overskudd på kraft, og kraftoverskuddet vil øke ytterligere de neste årene. Dette vil også fremkynnes av energieffektiviseringsdirektivet. Situasjonen i Nord-Norge er noe nyansert, men Nordland fylke alene har ca. 40 % kraftoverskudd. FNF Troms er opptatt av en klimavennlig politikk som i større grad tar høyde for tiltak som energisparing og energieffektivisering. Det finnes et stort potensial for å frigjøre mer miljøvennlig energi fremfor ny kraftproduksjon på bekostning av norsk natur. I den grad nye fornybarprosjekter må bygges ut ser vi at dette gjøres helhetlig og at de minst konfliktfylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. Vi etterspør også et kunnskapsgrunnlag som viser at den nye produserte fornybare energien faktisk erstatter fossil energi og ikke kun blir et supplement og bidrar til økt forbruk. Natur- og friluftsansasjoner blir fra tid til annen beskyldt for å være navlebeskuende hva gjelder kraft og inngrep. Organisasjonene i FNF Troms mener at vi kan finne gode løsninger som både dreier oss over mot fornybarsamfunnet (håndterer klimautfordringene) og samtidig ivaretar naturmangfold og rike friluftsmuligheter.

Målsetninger for kraftproduksjon

Norge har i dag to målsetninger hva gjelder produksjon av fornybar energi. Den ene er fornybardirektivet som innebærer at i 2020 skal fornybarandelen utgjøre 67,5 %. Den andre målsettingen er elsertifikatorordningen som skal gjøre at Norge sammen med Sverige produserer 26,4 TWh ny fornybar energi i 2020 i forhold til 2011.

Tallmaterialet FNF Troms sitter på, med oppdaterte tall fra 31.12.2013, viser at vi er langt på vei til å nå målsetningene. Totalt hadde det blitt satt i drift eller gitt rettskraftige konsesjoner til 36,9 TWh (etter 1. jan. 2012). 6,3 TWh var allerede satt i drift og hadde fått tildelt elsertifikater. I Norge hadde 13,3 TWh konsesjon, men ikke blitt bygd. I tillegg var det bygd 14,1 TWh vindkraft med konsesjon i Sverige og 3,2 TWh var under bygning. Det som ikke inkluderes i denne statistikken er mindre vind- og vannkraftanlegg i Norge, samt vannkraft og biobrensel i Sverige. Sistnevnte har særlig stort potensial. I tillegg kommer det som er konsesjonsgitt og bygd så langt i 2014.

FNF Troms er kjent med at ikke alle vindkraftanlegg realiseres og at brorparten av hva som bygges gjøres i Sverige. Likevel er elsertifikatorordningen felles og sammen ser det ut til at vi har oppnådd våre målsetninger. Dette bør dermed ikke tillegges den vekt som det ofte gjøres i konsesjonsbehandlingen. Vi mener også at hensynet til andre allmenne og viktige interesser, som natur, landskap og friluftsliv da bør vektas sterkere. FNF stiller også spørsmålsteget ved at antall vindkraftkonsesjoner er langt høyere enn målsetningene, og at markedsøkonomien da til slutt avgjør hva som blir bygd ut – noe som kan føre til at noe mer konfliktfylte anlegg realiseres.

Overordnet klimastrategi for Troms

I regional planstrategi for Troms 2012 – 2015 står utarbeiding av ”Regional plan for vind- og vannkraft” som prioritert i planperioden. Denne planen er ikke lenger prioritert. I den nye Fylkesplan for Troms 2014 – 2025 står det at «Fylkesrådet vil også utarbeide en overordnet klimastrategi og plan for utslippsreduksjon, energieffektivisering og bærekraftig produksjon og bruk av fornybar energi». FNF Troms stiller spørsmålsteget ved forhastet utbygging før en har en strategi med godt kunnskapsgrunnlag, behov og retningslinjer for fornybarproduksjon i Troms. FNF Troms ser fordelen av at denne strategien legger særlig vekt på energieffektivisering.

RIEPPI VINDKRAFTVERK

FNF Troms synes det i utgangspunktet er en god ide å samlokalisere nye inngrep med eksisterende inngrep, dersom ny energiutbygging er en nødvendighet, slik at en kan dra nytte av eksisterende infrastruktur. Rieppi vindkraftverk har noen av disse elementene i seg. Likevel omfatter også prosjektet en rekke utfordrende konsekvenser for landskap, friluftsliv, reiseliv, reindrift, natur og mennesker som må vektlegges sterkt. Nedenfor belyser vi noen av temaområdene:

Landskap

Området øverst i Skibotndalen er av stor verdi hva gjelder landskap. Området er mektig, storslått og skiller seg fra kystlandskapet ved Lyngenfjorden / Storfjord. FNF Troms opplever konsekvensutredningen som utilstrekkelig og stiller spørsmål ved at den er ti år gammel, samt benytter andre metoder enn hva det er krav om i dag. Konsekvensutredningen tar også høyde for utplassering av opptil 21 vindturbiner, mens det i ny søknad er ønskelig med 26. Vi ønsker å komme noen betraktninger i denne sammenheng.

FNF Troms er enig i vurderingen av at Skibotndalen med omkringliggende områder representerer et storslått dal- og fjellandskap. Vi er stiller likevel spørsmål med hvordan verdivurderingen av området settes, med tanke på eksisterende inngrep. FNF Troms er kjent med inngrepene i tilknytning til veier, oppdemming av Riphovjavri m.m. Dette er selvfølgelig store inngrep med betydelige konsekvenser. I søknaden og konsekvensutredningen tillegges hele området middels verdi grunnet disse eksisterende inngrepene. Uten disse ville det vært et «storslaget landskap med stor landskapsverdi» ifølge konsekvensutredningen. FNF Troms mener at det er viktig med en tydeligere differensiering i dette tilfellet. På plataet rundt Riphovjavri hvor inngrepene er synlige har landskapet blitt forringet, men de eksisterende inngrepene er ikke synlig i store deler av det landskapet som vindkraftanlegget er planlagt i / synlig fra. Fra dalen, fjellene på østsiden av dalen, m.m., oppleves fremdeles landskapet som nettopp storslaget og relativt uberørt. Det har fremdeles sin karakter og storhet i behold. FNF Troms mener i så måte at landskapet som berøres av vindkraftanlegget har stor verdi, og at denne nyanseringen er viktig å være bevisst.

Angående konsekvenser for landskap synes FNF Troms at også dette er nedvurdert i utredningen. Konsekvensene er delt inn i det primære influensområdet (utbyggingsområdet og ut til 1,5 km fra nærmeste vindturbin) og det sekundære utbyggingsområdet (1,5 – 6 km fra installasjonene). Den samlede vurderingen av vindkraftverket innenfor primært influensområde er middels negativ konsekvens, og virkningen i sekundærområdet er små til ingen negativ. Et vindkraftanlegg av disse dimensjoner (opp mot 26 vindturbiner, breie veier m.m.) er blant de største og mest markante inngrepene enn kan gjøre i et storslått fjellterreng som dette. Da verdien til landskapet er stort, er vi av den klare oppfatning at også de negative konsekvensene for landskap er store. De eksisterende inngrep nyanserer konsekvensen noe knyttet til lokale punkter, men i sum vil konsekvensene i det primære influensområde være store.

Hva gjelder det sekundære influensområdet heter det i konsekvensutredningen som følger: «Også innenfor det sekundære influensområdet bidrar skjermende topografi sammen med et i seg selv inntrykssterkt landskap til små til ingen negative konsekvenser ved utbygging av Rieppi vindkraftpark». Dette er en bemerkelsesverdig oppsummering sett fra våre øyne. Her blir det inntrykssterke (mektige og storslåtte) landskapet tatt til inntekt for at store inngrep i dette landskapet vil ha tilnærmet ingen konsekvens. Satt på spissen virker det som at landskapet er så blendende vakkert at man ikke vil merke de 26 høye vindturbinene som er i stadig bevegelse. Erfaringer fra andre anlegg viser klart at vindkraftturbiner og tilhørende inngrep kan ha stor negativ effekt langt ut over 1,5 km, samt også 6 km. Erfaringer viser at en blant annet kan se blinklysene fra vindkraftanlegget på Fakken fra fergeleiet på Breivikeidet ca 4- 5 mil unna. Selvfølgelig vil det finnes steder hvor inntrykket er mindre sterkt, men i tilfellet med Rieppi

vindkraftverk vil inngrepene prege landskapet i omkringliggende områder i mange kilometers avstand. FNF Troms mener at konsekvensene for landskap i sekundært influensområde også er stor negativ.

De foreslåtte avbøtende tiltak er bra, og en nødvendighet dersom konsesjon skulle gis. Det er etter vårt syn likevel ikke tilstrekkelig til at konsekvensgraden av tiltaket kan reduseres.

Veier

Veiene i tilknytning til Rieppi vindkraftverk er breie og har stiv linjeføring. I søknaden står det at veianleggene skal ha en kjørebredde på 5 meter, med tillegg på 1,5 meter på hver side til bunnen av veigrøft. FNF Troms ønsker å kommentere at dersom man tar med hele bredden på naturinngrepet med veibane, grøfter, fyllinger i skråninger og skjæringer ligger snitt bredden på veiinngrepene i vindkraftverk på godt over 10 m. Eksempler fra Lista viser 20-25 meter bred skjæring i kurvene, og veikryss med inntil 50 meter bredde. Selv om ikke så store skjæringer nødvendigvis må intrefte i sammenheng med utbyggingen av Rieppi, ser vi av erfaring at veiene ofte utgjør større inngrep enn planlagt. Dette har mye å si for landskapsopplevelsen og vi skulle ønske at dette kom tydeligere fram i flere av visualiseringene.

Fra vidde til fjord

Skibotndalen er særegen med sine store kontraster og sin overgang mellom vidde og kyst (Ishavskysten). Dette er også en tradisjonell og mye brukt ferdselsåre / handelsåre fra gammelt av. Det er sterke tradisjoner knyttet til dalen, og landskapet har i så måte høy symbolverdi. En annen viktig ferdselsåre fra fjell/vidde til dal var Bjørnefjell. Der er det nå bygd ut vindkraft. Nødvendigheten om å ivareta symbollandskapet i Skibotn blir dermed enda sterkere. Vi kan ikke se at dette er problematisert i konsekvensutredningene.

Friluftsliv

Øvre del av Skibotndalen er et eldorado for friluftsliv. Området er lett tilgjengelig, blir brukt av mange, en kommer fort opp i storslått og villmarkspreget landskap og det er utgangspunkt for en rekke aktiviteter; jakt, fiske, vandring, sopp- bærplukking, ski, kaiting, padling, sykling, rekreasjon, nordlysturer m.m. Skibotndalen har lenge hatt en særstilling som utfartsområde i Troms. For natur- og friluftsansjonene i fylket har området svært stor verdi.

Troms fylkeskommune har et pågående prosjekt om karlegging og verdivurdering av friluftsområder i Troms. Prosjektet er gått over flere år og har inkludert bred medvirkning av både kommune, frivillige organisasjoner m.fl. i sine prosesser. Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at verdikartleggingen i Storfjord enda ikke har vært på høring, men at vurderingen likevel gir et godt bilde på status i området. Influensområdet og omliggende områder til Rieppivindkraftverk ligger innenfor verdikartleggingsområdet: «Galgo, Didnodalen og Helliskogen». Dette området har fått høyeste verdi «svært viktig friluftsområdet». Av kategoriene er det særlig bruk (dagens brukerfrekvens er høy), regionale/nasjonale brukere (området brukes mye både nasjonalt og regionalt), landskap, inngrepsfrihet og potensiell bruk som skårer høyt.

I kommentaren til friluftskartleggingen heter det at: *Dette er et område som brukes mye, spesielt på vinterstid og utover våren. Den vinteråpne campingen Perskogen og den helårsåpne campingplassen og vandrerhjemmet på Hellingskogen huser mange barnefamilier og andre som bruker hele det nærliggende området til skiturer og andre vinteraktiviteter rundt påskesesongen. Barnehagene bruker å dra på tur til Hellingskogvannet på rundt påsketider og setter opp lavvo og isfisker. De fleste vannene i området har fisk, og noen har stor fisk. På våren er den østlige delen av dette området brukt til hundekjøring, de siste langskiturene og isfiske fordi det er en av de siste områdene i kommunen hvor snøen smelter. De store flatene nærmest grensen mot Finland og de*

frosne vannene brukes også til kiting (ski/snowboarding med kite) fordi det er gode vindforhold og flatt og fint terreng og innenfor en dagstur fra Tromsø. På sommeren ligger det en del campingturister ved Galggo. FNF Troms vil også nevne Helligskogen som populært utgangspunkt for å nå Golda hytta til Troms Turlag, en populær hytte med rundt 700 overnattinger årlig. I tillegg er det registrert en del dagsbesøk, samt at en del benytter seg av dette området og løypenettet uten å besøke hytta. I konsekvensutredningen står det at denne innfallsporten ligger langt unna. Vi vil kommentere at turbinene likevel vil være godt synlige, samt at karakteren til dette området som helhet endres.

I konsekvensutredningen står det at tiltaks- og influensområdet er vurdert å ha middels til stor verdi for friluftsliv. I henhold til natur- og friluftsjansens erfaringer, samt fylkeskommunen sin verdikartlegging mener FNF Troms at verdien for friluftsliv er svært stor. Vi ønsker også å nevne at vi ved flere tilfeller erfarer at det i konsekvensutredningene settes en hel verdi lavere for friluftsliv, enn hva det langt mer omstendelige kartleggingsprosjektet til fylkeskommunen har resultert i.

Konsekvensene for friluftsliv er stedsavhengig vurdert som middels store til små negative. I konsekvensutredningen diskuteres det rundt en rekke momenter som FNF Troms ønsker å belyse.

Naturopplevelse

Det heter i søknaden at opplevelseskvaliteten til friluftsutøvere vil påvirkes ved utbygging. Uten å gå i særlig detalj dreies fokuset fort over til «positive lokale effekter». FNF Troms ser at dette er en mye brukt vinkling i de fleste vindkraftprosjekter, uten at organisasjonene kan kjenne seg igjen i argumentasjonen. FNF Troms erkjenner at friluftsliv kan ha ulik betydning og verdi for den enkelte, og at noen kan komme til å benytte seg av et område til tross for at det er etablert vindkraftindustri der. Det vi likevel får klare signaler om fra organisasjoner og friluftsutøvere, samt ser i undersøkelser om hvorfor folk bedriver friluftsliv, er at vindkraftanlegg påvirker opplevelsen negativt. Det er naturopplevelsen og miljøforandring som står i hovedfokus. Samt muligheten til å oppleve stillhet og ro. Ved en utbygging av Rieppi vindkraftanlegg vil disse kvalitetene forringes i vesentlig grad.

Tilrettelegging

I søknaden tillegges utbygging positiv vekt da den kan kunne fungere som tilrettelegging for lavterskel aktivitet og sykling. Området er i dag allerede tilgjengelig for lavterskel aktivitet, og ikke kun grunnet de eksisterende veien fra vannkraftverkene. Det finnes gode stier, i lettgått terreng med avrundede former. Det finnes også stoppesteder og veier oppover lands Skibotndalen som er egnet for rullestolbrukere, familier med barnevogn m.m. Det finnes også tilrettelagte naturstier i Lullefjell naturreservat, samt andre tiltak for å gjøre friluftsliv lettere for de som trenger det mest. Storfjord kommune er medlem av Ishavskysten friluftsråd som jobber aktivt for god tilrettelegging for friluftsliv (blant annet et nytt prosjekt «Ti på hjul» for rullestolbrukere), samt at også en rekke frivillige lag og foreninger bidrar med innsats og kompetanse på god og dimensjonert tilrettelegging. Breie veier med stiv linjeføring er i utgangspunktet ikke et positivt bidrag til lavterskel friluftslivet i kommunen. Brorparten av friluftsutøverne i området ser ut til å dra til øvre deler av Skibotndalen nettopp på grunn av urørtheten, villmarkspreget og det storslåtte landskapet.

Hva angår sykling er FNF Troms svært positive til at Storfjord kommune er en aktiv sykkelkommune, som satser på god tilrettelegging for terreng- og stisykling. Kommunen har allerede godt ry som sykkelkommune og har et godt nettverk av eksisterende stier og veier, noe som bør utvikles videre sammen med friluftsråd, organisasjoner, reiseliv m.fl. FNF Troms kan ikke se at utbygging av store anleggsveier mellom 26 vindturbiner vil bidra positivt for utviklingen av

sykkelmiljøet i Storfjord. Vi ser heller utfordringer knyttet til at urørtheten som er høyt aktet og gjør området så spesielt, blir forringet.

Jakt og høsting

Området brukes mye til jakt og høstingsaktiviteter. Området er godt egnet, har ofte gode bestander av rype, er lettgått og lett tilgjengelig. Dette er kvaliteter som gjør området spesielt. Selv om andre deler av Skibotndalen også er velegnet for jakt, er tilgjengeligheten ikke alltid like god. En har også utfordringer knyttet til at vindkraftanlegget er synlig fra mange av de andre jaktområde i dalen, og dermed vil kunne påvirke naturopplevelsen negativt. Selv om vindturbinene ikke nødvendigvis påvirker rypebestanden direkte negativt, jakter og høster de aller fleste grunnet naturopplevelsen det gir.

Iskast

I søknaden står det at ved en eventuell utbygging av vindkraftanlegget vil ising sjeldent forekomme. Dette er positivt. Likevel ønsker vi å gjøre oppmerksom på at en ikke kun bør se på den relle risikoen for å bli truffet. En må også hensynta hvor stor del av året en turgåer føler seg utestengt fra anlegget grunnet risikoen for iskast. Det vil bli nødvendig å sette opp skilt ved og i anlegget som informerer om muligheten for iskast. Når en turgåer møtes av et slikt skilt kan det føre til at vedkommene føler seg utrygg og velger å unngå området. Om vedkommende likevel tar sjansen og går inn i anlegget, vil dette ofte påvirke opplevelsen. Det er vanlig i konsekvensutredninger og søknader å skrive at risikoen for en turgåer å bli truffet av iskast er ubetydelig, men samtidig er risikoen så stor at de som arbeider i anlegget må ta forhåndsregler. En må også tenke på at en person som arbeider i anlegget vet mer om iskast enn folk flest. Selv om området rent formelt gir mulighet for samme bruk som før, vil det reelt sett oppfattes anderledes.

Støy

I ”Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen” kan man lese: ”stille områder forsvinner eller reduseres i omfang. Fravær av støy er en forutsetning for at friluftsliv- og rekreasjonsområder og kulturmiljøer skal ha full verdi.” Videre kan man lese at all støy er uønsket i større upåvirkede naturområder. Støyen fra Rieppi vindkraftanlegg vil ha negativ konsekvens for lokaliserte bedrifter, hytter og campingplasser i nærheten. I tillegg vil det utøve negativ effekt på friluftslivet, hvor stillhet og ro er foretrukne kvaliteter.

INON

Vindkraftverket vil i liten grad endre INON-kategoriene i området grunnet eksisterende inngrep. Kraftverket vil likevel, grunnet sin dominerende karakter, bidra negativ til opplevd villmark i området. Dette er nært knyttet til hva vi tidligere har kommentert om landskap.

Fugl

FNF Troms merker seg at konsekvensutredningen på fugl og fauna konkluderer med at det per i dag ikke er kunnskap nok til å konkludere om de samlede belastningene utbyggingen i Skibotn har på fugl og fauna. Det er særlig vindkraftverk på fjellet en har lite forskningsmateriale fra. Likevel foreligger det kunnskap om at vindkraftverk ofte byr på utfordringer for rovfugler, samt at Skibotndalen er en viktig trekkroute for en rekke fuglearter, også som rasteplass. Det er registrert 13 rødlistede fuglearter i influensområdet, et viktig økologisk funksjonsområde. Naturmangfoldloven er klar på at når kunnskapsgrunnlaget er for dårlig i forhold til sakens karakter, skal føre var prinsippet (§ 9) tre i kraft.

Samlet belastning

FNF Troms savner en utredning over samlet belastning / sumeffekter. Dette er så godt som fraværende i søknaden og i konsekvensutredningene, selv om det etter naturmangfoldlovens § 10

skal gjøres rede for. Dette er alvorlig. En slik utredning må inkluderes blant annet for at høringsparter skal ha tilstrekkelig grunnlag for å se helheten i inngrepene og konsekvensene i Storfjord kommune og omkringliggende områder.

Viktige momenter som må inkluderes er de mange småkraftverkene som Storfjord kommune, og nabokommunen, både har bygd, fått konsesjon til og har søknader på. I tillegg må den store 420 kV kraftlinjen som er planlagt gjennom Skibotndalen inkluderes. Dette er i seg selv et meget stort inngrep som blant annet er konsesjonsgitt gjennom et naturreservat – noe som er påklaget fra flere hold. Andre viktige elementer er den eksisterende vannkraftutbyggingen i Skibotndalen, og den planlagte utvidelsen av dette anlegget som løper parallelt. Sistnevnte er positivt da formålet er å effektivisere et gammelt kraftverk, men har også mange konfliktområder da Troms Kraft ønsker å hente vann fra en rekke nye elver. Disse faktorene, sammen med andre inngrep som hyttebygging, veibygging (E8 gjennom dalen) m.m., må sees i sammenheng. En må redegjøre for hvilken effekt Rieppi vindkraftverk vil få på toppen av dette, for hvert enkelt tema. Storfjord kommune er allerede av de kommunene i Troms som er mest påvirket av kraftutbygging. Det er også blant kommunene i fylket som er viktigst for f.eks. reindrift. Sumeffektene i Storfjord vil bli store.

Reindrift

FNF Troms er kjent med at Helligskogen reinbeitedistrikt ser med stor bekymring på utbyggingsplanene. De frykter at konsekvensene for reindriften blir store og ser det som en trussel mot deres næringsgrunnlag og tradisjonelle livsstil. Det finnes forskning som gir nyanserte bilder av hvordan reinsdyr påvirkes av vindkraftanleggene. Troms Kraft har hatt et prosjekt på Fakken som viser liten effekt, mens annen nyere forskning viser at reinsdyrene blir betydelig forstyrret. Diskusjonene om selve dyrene er en ting, et annet viktig moment som ikke må undergraves er hvordan det føles og oppleves for menneskene som driver denne næringa. Det er en stor, viktig og tradisjonell næring som bør ivaretas. Helligskogen reinbeitedistrikt har gitt klar beskjed om at de ikke ønsker vindkraftanlegget. De sitter også på verdifull lokal kunnskap og er overbevist om at en utbygging vil påføre dem negative konsekvenser. Området som vil påvirkes ved utbygging har verdi som kalvingsland, parringsland og for trekk- og flyttleier, og en utbygging vil kunne dele distriktet i to. Natur- og friluftsansjonene synes det er viktig at tradisjonell reindrift ivaretas og gis gode rammevilkår i området.

Reiseliv

FNF Troms vil også nevne at reiselivsbransjen blir rammet, særlig Helligskogen fjellstue. Konseptet med opplevelsesturisme basert på urørt natur og nordlys vil få vesentlige utfordringer. Opplevelsen av det storslåtte og tilnærmede urørte landskapet øverst i Skibotndalen vil endres og samtidig kunne påvirke andre reiselivsaktører, eller gjøre området mindre attraktivt for tilreisende. Selv om enkelte vindkraftanlegg i Norge har etablert besøksentre, har FNF Troms liten tro på at en realisering av vindkraftanlegget vil føre til økt besøk og reiselivsnæring. Det er selvfølgelig mulig at noen er nyskjerrige i starten, men kontra den langvarige moteffekten en etablering har ved å endre hele landskapet, er vi av den oppfatning at reiselivet i sum blir negativt påvirket.

Sosiale konflikter

FNF Troms minner også om at utbygging og landskapsendringer av den art som er planlagt her bidrar til å skape konflikter i bygdemiljøet. Vi ber om at disse sidene av saken også ivaretas i saksbehandlingen.

Verdiskapning

Det er viktig å ikke kun se på den positive verdiskapningen som energiprojektet gir, men også på hvor mye som kan gå tapt i kommunen/regionen. Blir det dårligere kvalitet på naturopplevelsen? Blir området mindre brukt, og hva med folkehelsegevinsten og psykisk helse? Hva med bolyst,

omdømme og merkevarebygging? Dette kommer i tillegg til konsekvensene for de vanlige temaene som er med i utredningen.

Ved utredning om hva kommunen tjener i eiendomsskatt er det avgjørende å ikke kun beregne hva den får de første årene, men også hva den tjener etter 10 og 20 år. Tre firedeler av investeringen gjelder vindturbinene og de har en kort livslengde. Det innebærer at når verdien av anlegget blir revidert hvert tiende år kan det bli en betydelig nedgang i inntekter for kommunen.

Antall arbeidsplasser er begrenset og økonomien til prosjektet er diskutabel. Med dagens kraftpriser og usikkerhet knyttet til vindkraftverk er det svært stor usikkerhet knyttet til hva kommunen får igjen ved å la Troms Kraft bygge anlegget. Ofte er fortjenesten mindre enn hva som antydes. Eksempler fra Fakken viser at det foreløpig er begrenset hva Karlsøy kommune sitter igjen med i utbytte. Vertskommunens inntekter avtar over tid, men miljøbelastningene vil være vedvarende. FNF Troms stiller spørsmålsteget med hva Storfjord kommune vil sitte igjen med ved en eventuell utbygging, samt at vi registrerer betydelig lokal motstand / skepsis blant lokalbefolkningen.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Storfjord kommune